

DĚTSKÝ FOLKLOR V BRNĚ

„Za posledních sto let se podstatně změnila celá dětská kultura, včetně dětského folkloru. Dnešní děti se neobejdou bez televize, magnetofonu, knih a časopisů nebo počítačů, ale zároveň si stále dovedou společně hrát, vyprávět si – třeba anekdoty nebo horory – donekonečna si dávat hádanky, zpívat při kytáře nebo se převlékat za mikuláše a čerty. Je zřejmé, že soudobá masová kultura a zábava provázená technickým pokrokem žije ve světě dětí vedle spontánních her a zábav tradiční povahy – anebo lépe řečeno – že se vzájemně prolínají. Děti si pro svůj repertoár vybírají, upravují nebo vytvářejí takové projevy, které odpovídají jejich vlastním aktuálním potřebám a fantazii bez ohledu na jejich původ. Všechny tyto formy či žánry jsou součástí systému kultury dnešních brněnských dětí.“

Jana Pospíšilová: *Folklor a život dětí.*

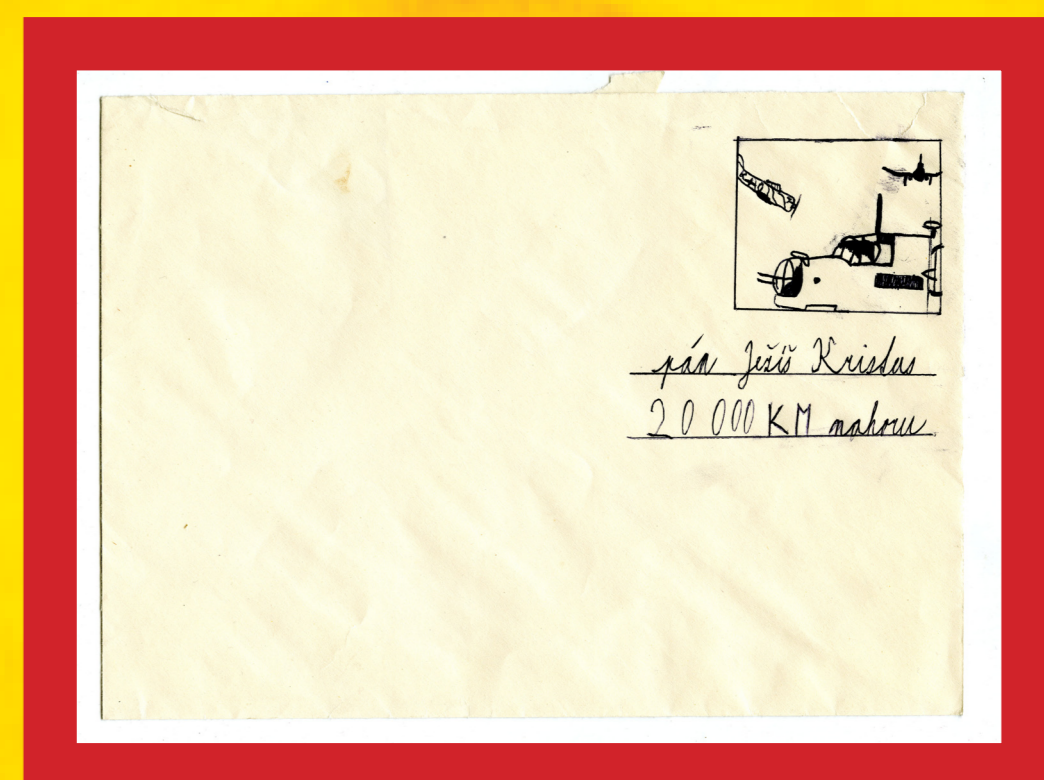
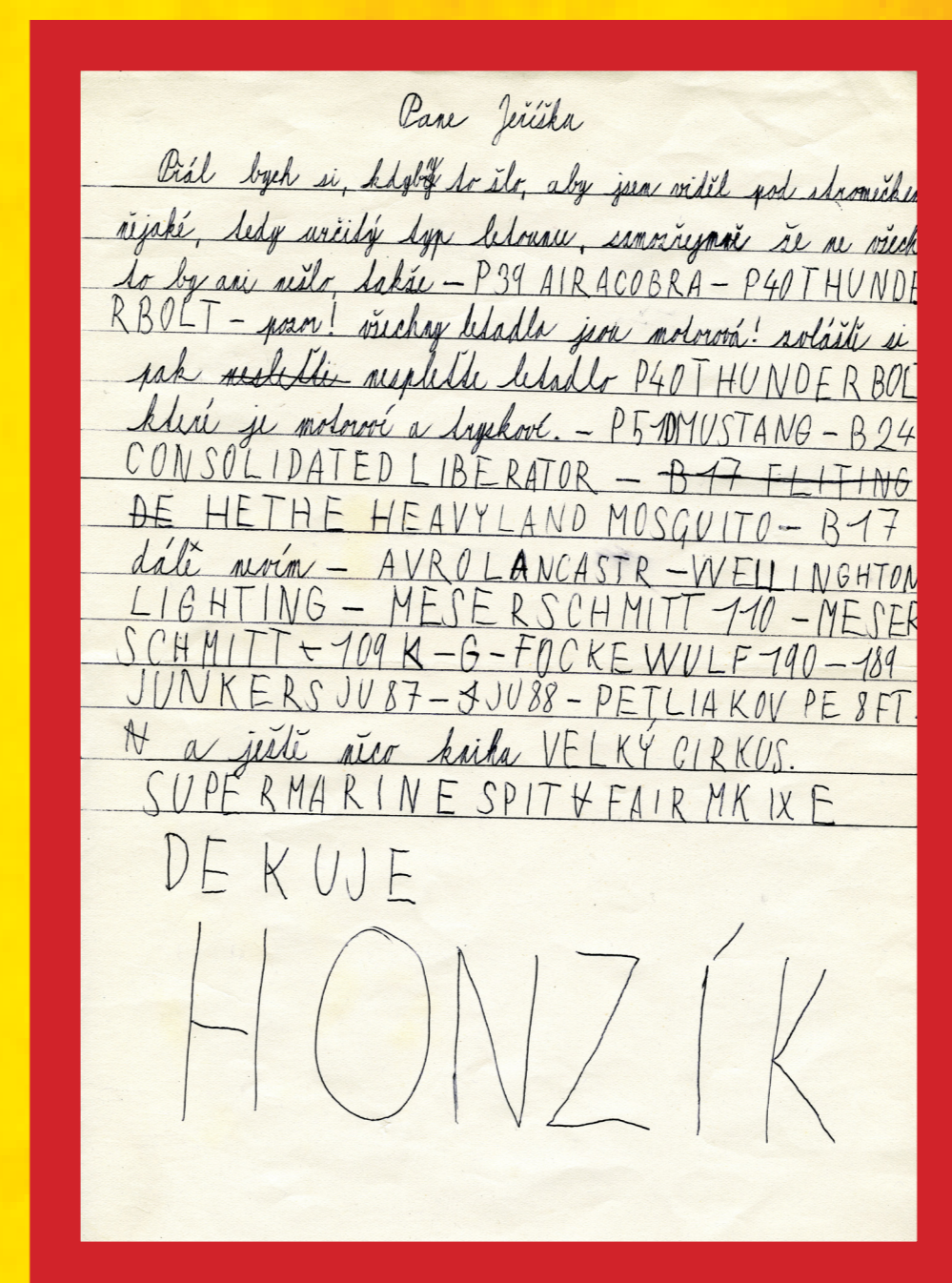
Město pod Špilberkem. O lidové kultuře, tradicích a životě lidí v Brně a okolí. Brno: Ústav pro etnografi a folkloristiku AV ČR 1993.

Archaické přebírací hry stály dlouho mimo pozornost etnografů. Ty na snímcích zachytila v Brně 30. let 20. století výjimečná a novátorská osobnost domácího národopisu, kurátor Moravského zemského muzea František Pospíšil.

Hana Dvořáková: *Hry s textilními vlákny. Národopisná revue 20/3, 2010, s. 208–213.*

Stále aktuální „dopisy Ježíškovi“ stojí na pomezí folklorní a individuální tvorby. Tento dopis z Vánoc 1990 z Brna z počátku 90. let 20. století svým obsahem dokládá velkou atraktivitu, jakou mají pro soudobé děti produkty spotřební a masové kultury.

Současný dětský veršovaný folklor se vyznačuje relativně homogenizovaným celonárodním repertoárem – děti po celé republice tedy tradují velice podobné říkanky, básničky a posměšky.

Následující texty ze současného Brna ilustrují tři základní tendence soudobého dětského folkloru: sklon k parodii a perzifláž (například lidových písní a písní populární hudby), inspiraci populární a masovou kulturou a výraznou oblibu motivů spojených s vyměšováním, erotikou, agresivitou a odporem k autoritám.

PARODIE LIDOVÝCH PÍSNÍ

Prší, prší, jen se leje,
kam, koničky, pojedeme?
Pojedeme do Brna,
je tam strýček Kudrna,
koupíme si nanuka,
až kukačka zakuká.
(1984)

Kdyby tady byla taková panenka,
která by mě chtěla,
musela by mít dvacet dioptrií
a být podnapilá.
(2010)

VLIV POPULÁRNÍ KULTURY

Kdes byl včera, Hurvíнку?
Ve stodole, tatínku.
Cos tam dělal, Hurvíнку?
Mastil karty, tatínku.
S kým je mastil, Hurvíнку?
S Karlem Gottem, tatínku.
Co si koupíš, Hurvíнку?
Mercedesa, tatínku.
Že mě svezeš, Hurvíнку?
Nakašli si, tatínku.
(1989)

Hej-hou, hej-hou,
trpaslíci jdou
a za nima Sněhurka
a kroutí p.....u
(2009)

SKATOLOGICKÉ A HRANIČNÍ TEXTY

Letělo h...o kolem školy,
spadlo přímo na tabuli.
Chemikářka bystrým okem
zkoumá h...o o mikroskopem.
Zeměpisář k mapě běží:
„Kde to h...o asi leží?“
Tělocvikář: „Jasná věc,
h...o bude sportovec.“
(2010)

Pražáky, Pražáky,
ty já mám rád
jak v p...i
ostnatej drát.
(2010)